

TEZAUURUL LIMBII ROMÂNE

- ❖ Aforisme, maxime, citate,
expresii celebre, proverbe
și zicători
- ❖ Spiritualitatea unei națiuni
- ❖ Manual de învățături etice
- ❖ Dicționar românesc de înțelepciune
- ❖ Personalități și legende

Editura **ANDREAS** Print

– Româna, limba vechii Europe	5
– A	13
– B	30
– C	45
– D	77
– E	106
– F	124
– G	145
– H	157
– I	160
– Î	181
– J	192
– L	195
– M	211
– N	234
– O	251
– P	268
– R	293
– S	310
– Ș	331
– T	337
– Ț	352
– U	358
– V	366
– Z	389
– Indice selectiv de nume de autori	395
– Bibliografie selectivă	403

ABSOLUT

❖ *Absolutul e sigur Dumnezeu. Iar valorile acestei lumi sunt mai mult sau mai puțin valori; după cum se raporta în mod mai pozitiv sau nu absolutul dumnezeiesc.*

– NICHIFOR CRAINIC

ABUR

❖ *Aburii ce se ridică dintr-o baltă murdară sunt tot atât de curați ca și aburii ce se ridică din cel mai limpede râu.*

– LUCIAN BLAGA

ABUZ

❖ *Răul vine de acolo că orice autoritate tinde să devină abuzivă.*

– EUGEN IONESCU

❖ *Sunt oameni care, de teamă să nu abuzeze în vreun chip, preferă să nu făptuiască nimic. Despre acești oameni se poate spune că simpla lor existență este un abuz.*

– LUCIAN BLAGA

ACARUL PĂUN

Respectiv, nu am nici o carte

☑ **Notă!** Acarul Păun este o expresie des utilizată de ziariști, scriitori și politicieni. La origini, totul a pornit de la o anchetă efectuată la o catastrofă feroviară și în care adevărații vinovați au fost scoși basma curată. Va fi acuzat Ion Păun, acarul stației Vîntrileanca, astăzi Săhăteni. Expresia „acarul Păun” indică o persoană care este învinuită pentru a acoperi greșelile adevăraților vinovați, persoane suspuse. Acarul Păun este de fapt „țapul ispășitor” pentru păcatele celor mari, importanți, suspuși.

ACELA

❖ *Acela ce își părăsește țara pentru una mai înaintată seamănă cu omul care și-ar alege altă mamă printre femeile mai chipeșe.*

— NICOLAE IORGA

❖ *Acela este trebuitor, carele în vreme de nevoie este mai răbdător.*

— DIMITRIE
CANTEMIR

ACTIVITATE

❖ *Activitatea este în adevăr manifestarea cea mai caracteristică a vieții și morala aceasta se poate dezvolta consecvent într-una a faptei și a vredniciei*

— TUDOR VIANU

❖ *Realizez o dată mai mult că cel mai puternic resort al activității este inima. Cine spune contrariul nu cunoaște natura omenească.* – NICOLAE TITULESCU

ACTOR

❖ *Un actor e dator să gândească nu numai cu autorul, dar adesea și în locul lui.* – MIHAI EMINESCU

❖ *Câți dintre actorii care joacă pe Napoleon ar fi putut cuceri Europa, într-adevăr?* – CAMIL PETRESCU

ACȚIUNE

❖ *Cea mai bună filozofie e acțiunea.* – NICOLAE IORGA

❖ *Gândirea fără acțiune este un lux.* – GRIGORE MOISIL

❖ *Acțiunile noastre ne influențează tot atât cât le influențăm noi.* – EUGEN BARBU

❖ *Acțiunile noastre pot fi influențate de diavol și credința noastră să fie în Dumnezeu.* – MARIN PREDA

❖ *Valoarea unei acțiuni se definește prin ceea ce ea combate.* – TUDOR VIANU

❖ *Să fie atâtea acțiuni rele în lumea asta, că una bună nu trebuie niciodată amânată.* – CAMIL PETRESCU

❖ *Unde începe acțiunea încetează răgazul contemplativ.* – TITU MAIORESCU

❖ *Să acționezi e una; să știi să acționezi e altceva.* – EMIL CIORAN

ADAPTABILITATE

❖ *Adaptabilitatea cu un mediu nesănătos, nedemn nu înseamnă superioritate organică.*

– MIHAI EMINESCU, Opera politică

❖ *Adaptabilitatea e o manifestare de resemnare, ea nu poate fi o condiție de succes în viață, dar în niciun caz nu e o dovadă de superioritate. Cei ce au determinat*

Înaintarea omenirii sunt tocmai cei care, neputându-se adapta condițiilor în care trăim, au luptat pentru prefacerea lor.
— I.AL. BRĂTESCU-VOINEȘTI

ADEVĂR

❖ *Martirul, eroul și înțeleptul sunt numai trei forme ale unei aceleiași substanțe: adevărul.* — MIHAI EMINESCU

❖ *Adevărul e pentru mine o mamă.* ... — ANA ASLAN

❖ *Adevărul așteaptă. Numai minciuna e grăbită.*

— ALEXANDRU VLAHUȚĂ

☑ *Notă!* Așadar, minciuna are picioare scurte, iar adevărul o ajunge din urmă.

❖ *Viața noastră oscilează între două contradicții: datoria de a spune adevărul și necesitatea de a-l ascunde.*

— TUDOR ARGHEZI

❖ *Cel ce a descoperit un adevăr a făcut mai mult decât cel care a întemeiat o împărăție.* — G. BARIȚIU

❖ *Nimeni nu poate fi biruitor contra adevărului și a voinței naturale.* — GEORGE BRĂTIANU

❖ *Adevărul nu rezultă din deduceri logice decât numai în matematică.* — MIHAI EMINESCU

❖ *Sunt om care iubește adevărul și, fiindcă-l iubesc, știu să-l caut.* — I.L. CARAGIALE

❖ *Te-ai hotărât să spui adevărul? Pregătește-te de suferință.* — I.AL. BRĂTESCU-VOINEȘTI

❖ *Adevăr, aur* — După aur aleargă toți, de adevăr fug toți.
— MIHAI EMINESCU, Convorbiri literare

❖ *Muzica nu e frumoasă. Ea este însuși frumosul. Muzica este adevărul.* — SERGIU CELIBIDACHE

❖ *Singurul adevăr absolut accesibil nouă este că nu putem cunoaște niciunul.* — VASILE CONTA

❖ *Unde interesul dictează, acolo nu există adevăr; stat pro ratione voluntas, voința, i se substituie argumentului și cu apetiturile nu se discută.* – MIHAI EMINESCU, Opera politică

❖ *A visa că adevărul sau alt lucru de prisos
E în stare ca să schimbe în natur-un fir de păr,
Este piedica eternă ce-o punem la adevăr.*

– MIHAI EMINESCU, Scrisoarea V

❖ *Din ciocnirea ideilor iese scânteia adevărului.*

– C. DOBROGEANU-GHEREA

❖ *Dară nime nu m-a face
Să mă ieu dup-a lui flaut;
E menirea-mi: adevărul
Numa-n inima-mi să-l caut.*

– MIHAI EMINESCU, De vorbiți, mă fac că n-aud...

❖ *Existența unui adevăr implică existența, tot atât de certă a unei pluralități de adevăruri.*

– MIRCEA ELIADE

❖ *Adevărul e stăpânul nostru, nu noi stăpânim adevărul.*

– MIHAI EMINESCU

❖ *Ei caut adevăr – găsesc minciune,
Neam vine și neam trece – toți se-nșală.
Eu adevăr nu cat, ci-nțelepciune.*

– MIHAI EMINESCU, În căutarea Șeherezadei

❖ *Adevărul este în inimă, creierul nu este decât lacheul inimii.*

– MIHAI EMINESCU

❖ *Adevărul doare.*

– MIHAI EMINESCU

❖ *Adevărul e minciuna nedescoperită încă.*

– M. IONESCU-QUINTUS

❖ *Sucul înviator al gândirii e patima. E vorba numai ca această patimă să aibă un obiect nobil desigur că cel mai nobil e adevărul.*

– MIHAI EMINESCU

❖ *N-am jertfit nimămui adevărul, ci adevărului i-am jertfit multe prietenii.*

– NICOLAE IORGA

❖ *Uneori tocmai poveștile spun adevărul.*

– EMIL GHERASIM

❖ *Aș fi vrut să am mai mult talent poetic spre a fi mai aproape de adevăr.*

– NICOLAE IORGA

❖ *Nimic nu e mai înălțător pentru om decât să suferi pentru adevăr.*

– IULIU MANIU

❖ *Adevărul ustură.* ☑ *Notă!* Expresia arată că adevărul, spus direct, supără, deranjează, ustură, indispuie profund.

❖ *Se spune că intelectul e dat omului ca să cunoască adevărul. Intelectul e dat omului, după părerea mea, nu ca să cunoască adevărul, ci ca să primească adevărul.*

– PETRE ȚUȚEA

❖ *Am avut revelația că în afară de Dumnezeu nu există adevăr.*

– PETRE ȚUȚEA

❖ *Adevăruri mari cresc numai dintr-un pământ din care cresc și rădăcini mari. Cine n-are îndrăzneala „să greșească“ nu va descoperi niciodată adevăruri mari.*

– LUCIAN BLAGA

❖ *Cine stă alături de adevăr nu poate să nu învingă.*

– G. CĂLINESCU

❖ *Adevărul nu se decide prin vot.*

– EMIL GHERASIM

❖ *Câtă matematică, atâta adevăr.*

– GRIGORE MOISIL

❖ *Minciuna nu poate lua nimic din adevăr, precum negura nu face ziua mai mică*

– NICOLAE IORGA

❖ *În dictatură, subiectivitatea devine adevăr absolut și lege obiectivă.*

– DUMITRU POPESCU

☑ *Notă!* Iată cum caracterizează un om de cultură și un important personaj politic comunist existența adevărului într-o societate dictatorială.

❖ *Frumosul e mai puțin important decât adevărul.*

– OCTAVIAN PALER

❖ *Individul se poate folosi de răspândirea minciunii, dar omenirea nu trăiește decât din biruința adevărului.*

– A.C. CUZA

Respect pentru oameni și cărți

❖ *Nu-i adevăr mai mare și mai curat decât cazna cea care te-a prăbușit până la el.*

– TUDOR ARGHEZI

❖ *Să punem adevărul deasupra oricărei autorități sau celebrități.*

– ȘTEFAN ODOBLEJA

❖ *Urechea ta să fie pururea deschisă la adevăr și închisă la minciună și lingușire.*

– MIHAIL KOGĂLNICEANU

❖ *Relevarea fără pregătire, într-un moment nepotrivit, a unui adevăr poate dăuna.*

– MARIN PREDĂ

❖ *Deci țelul omului de științe este căutarea adevărului, idealul său este bunăstarea omenească.*

– GHEORGHE MARINESCU

❖ *A nu crede nimic pe cuvânt, ci numai pe dovezi (...) nicio încredere declarațiilor pompoase.*

– A.D. XENOPOL

☑ **Notă!** Cuvântul poate fi invidios, manipulator și înșală spiritul. Dovezile sunt elemente care oferă direct și fără a putea contesta adevărul.

❖ *Nimeni nu are monopolul adevărului și nici al binelui.*

– P.P. NEGULESCU

❖ MIHAI EMINESCU scrie în poezia sa „Criticilor mei”:
Unde vei găsi cuvântul / Ce exprimă adevărul?

❖ Românii, într-un proverb al lor, spun: „Adevărul e ca ochiul, cum îl legi, nu-l mai vezi”.

❖ *Adevărul umblă cu capul spart* – Este un proverb găsit în spiritualitatea latinilor, francezilor, romanilor, spaniolilor, italienilor etc.

❖ *Iubitorii de adevăr au dreptul de a judeca istoria, dar nu alții.*

– MARIN PREDĂ

☑ **Notă!** Așa arată Marin Preda, în „Marele singuratic”, cât de important este adevărul în istoria omenirii.

❖ *Adevărul este expresia intereselor omenești verificate ca durabile.*

– C. RĂDULESCU-MOTRU

❖ *Adevărul în matematică se obține pe baza deducției.*

– LUCIAN BLAGA

❖ *Adevărul e ceea ce iubești.*

– LUCIAN BLAGA

❖ *Numai în totalitate se dovedește adevărul.*

– TITU MAIORESCU

❖ *Mijlocul principal pentru a ne feri de sofisme este iubirea adevărului în tot timpul, în toate împrejurările și pentru toate rezultatele.*

– TITU MAIORESCU

❖ *Adevărul este însă posibil numai acolo unde există libertate unde nici cugetarea, dar nici expresia ei nu suferă vreo îngrădire, încât s-ar putea spune că libertatea coincide cu spiritualitatea în formele sale cele mai înalte.*

– PETRE ANDREI

ADMIRAȚIE

❖ *Vezi oameni admirând o mașină. Ce greșeală! Nu mașina trebuie admirată, ci creierul care a conceput-o.*

– H. COANDĂ

❖ *Pe unele femei admirația excesivă a celor înamorați de ele le incomodează.*

– GARABET IBRĂILEANU

❖ *Nu poți admira pe cineva decât dacă e pe trei sferturi iresponsabil. Admirația n-are nimic cu respectul.*

– EMIL CIORAN

ADVERSAR

❖ *Adversarul care îți este o obsesie a devenit o parte din tine.*

– LUCIAN BLAGA

❖ *Prefer un adversar inteligent unui partizan idiot*

– FELIX ADERCA

❖ *Avuși de adversar pe om și-atât ajunge.*

– ION HELIADE RĂDULESCU „Odă lui Schiller“

❖ *Într-o problemă să răspunzi cât are nevoie publicul, nu adversarul.*

– NICOLAE IORGA